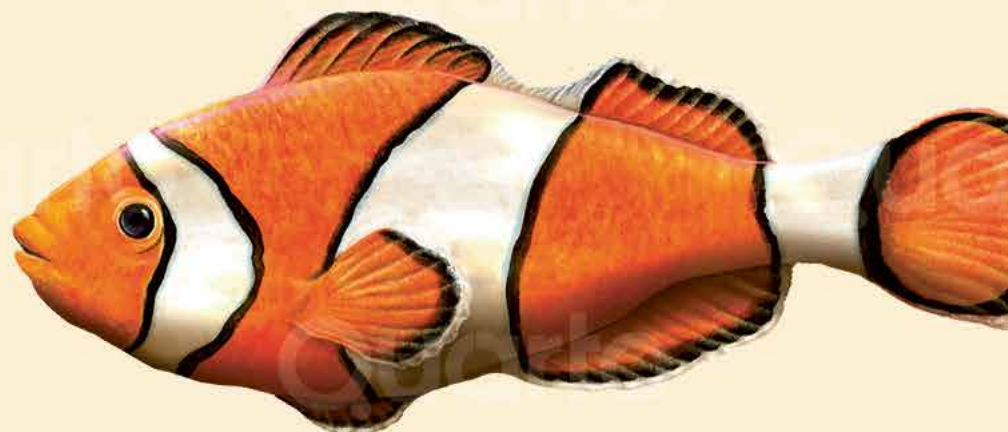
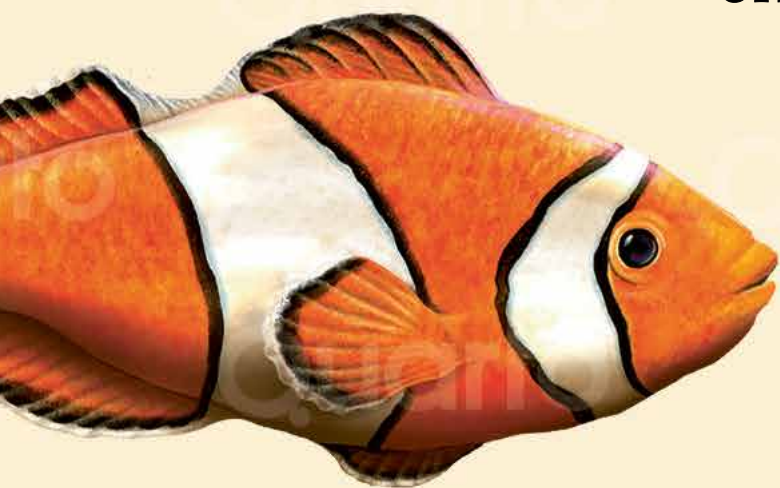

Написао НИК КРАМПТОН

Илустровала РОЗИ ДОР

МАЛИ, МАЛИ СВЕТ

Упознајте **30** најмањих
створења на свету

САДРЖАЈ

6–7 УВОД

8–9 ПТИЦЕ

- 10–11 Хеленин колибри
- 12–13 Црвенотрби соколић
- 14–15 Краљић
- 16–17 Патуљаста сова
- 18–19 Аустралијски патуљаста пингвин
- 20–21 Птице у природној величини

22–23 РИБЕ

- 24–25 Мини-шаран
- 26–27 Пигмејски морски коњиц
- 28–29 Патуљаста костељ
- 30–31 Лепезаста удичарка
- 32–33 Риба-клоун
- 34–35 Рибе у природној величини

36–37 ВОДОЗЕМЦИ

- 38–39 Шлемаста гаталинка
- 40–41 Човечја рибица
- 42–43 Афрички безножац
- 44–45 Храстова крастача
- 46–47 Златна жаба
- 48–49 Водоземци у природној величини

50–51 БЕСКИЧМЕЊАЦИ

- 52–53 Монарх
- 54–55 Кокосова хоботница
- 56–57 Ираканџи медуза
- 58–59 Рак боксер
- 60–61 Паук паун
- 62–63 Бескичмењаџи у природној величини

64–65 СИСАРИ

- 66–67 Оклопљена ровчиџа
- 68–69 Риласти шишмиш
- 70–71 Пустињска лисиџа
- 72–73 Патуљаста пегава мачка
- 74–75 Пигмејски мармозет
- 76–77 Сисари у природној величини

78–79 ГМИЗЛЛВЦИ

- 80–81 Нано-камелеон
- 82–83 Гуштер оклопник
- 84–85 Пегава корњача
- 86–87 Барбадоска слепариџа
- 88–89 Индијски летећи гуштер
- 90–91 Гмизавџи у природној величини

92–93 НАЈСИЋУШНИЈЕ ЖИВОТИЊЕ

94–95 РЕЧНИК ПОЈМОВА 96 ИНДЕКС

УВОД

Наш свет је велики.

Огромне планине уздижу се ка бескрајном небу.
О непрегледне обале разбијају се џиновски таласи.
Ветар носи масивне пешчане дине кроз пустиње.
Широке реке вијугају кроз густе, бескрајне шуме.
Џиновске звери лутају, лете и пливају.

Прича се, међутим, ту не завршава...

У сваком кутку света, од бара, жбуња и пећина до потока, крошања и пешчаних пустиња, живе најсићушнији житељи Земље. Избегавају чудовишне грабљивце и освајају огромна пространства, трудећи се да пронађу храну, склониште или свог пара и одгаје младунце.

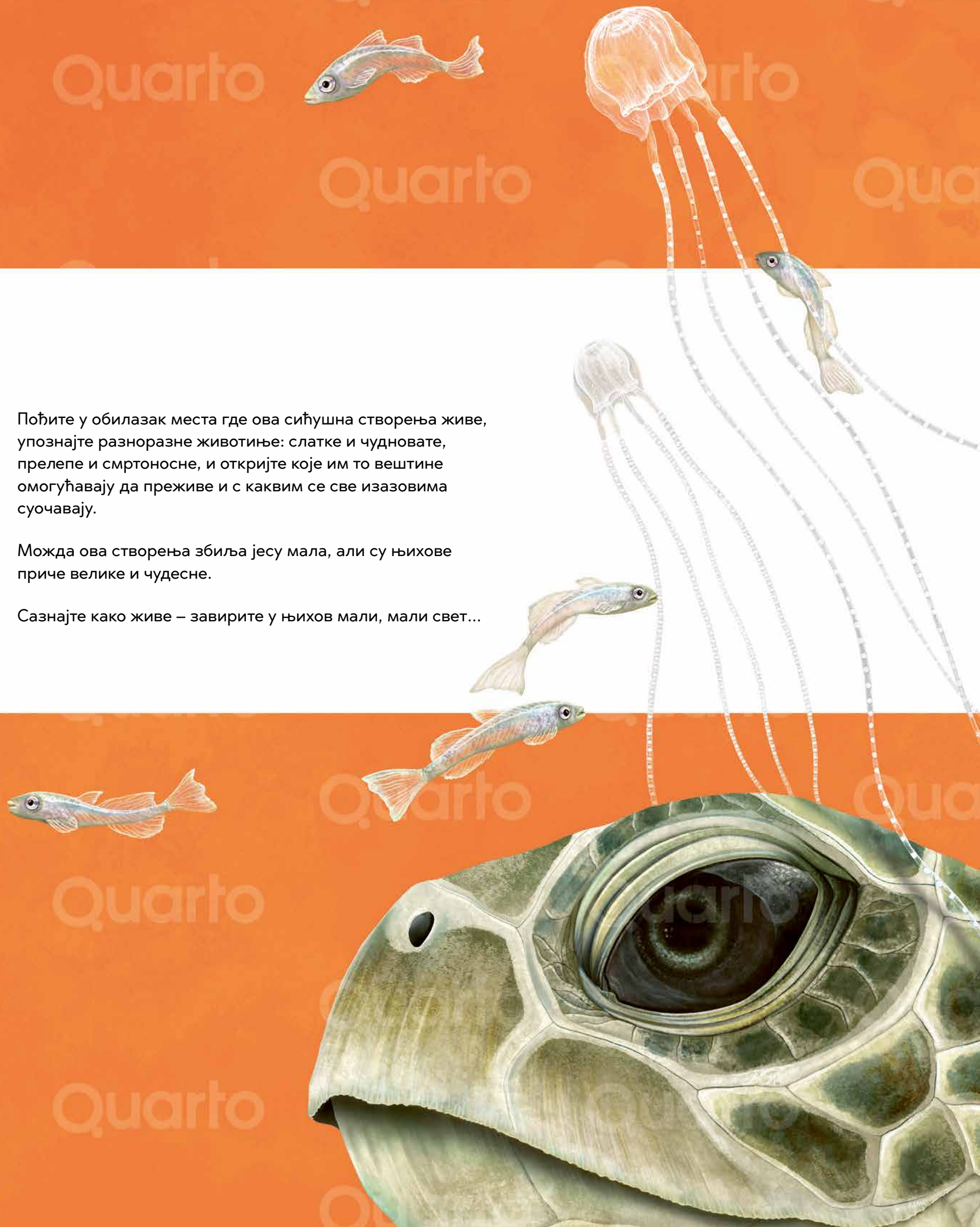
Сићушне животиње су се прилагодиле. Опстају и напредују у свим стаништима – од влажне амазонске прашуме до најситнијих корала у океану – упркос својој величини, а понекад и захваљујући баш њој.

Пођите у обилазак места где ова сићушна створења живе, упознајте разновразне животиње: слатке и чудновате, прелепе и смртоносне, и откријте које им то вештине омогућавају да преживе и с каквим се све изазовима суочавају.

Можда ова створења збиља јесу мала, али су њихове приче велике и чудесне.

Сазнајте како живе – завирите у њихов мали, мали свет...

ПТИЦЕ

Од црвендаћа до орлова, од лиски до ждралова, хиљаде врста птица које данас видимо на небу потомци су диносаура – некадашњих становника Земље. После милиона година еволуције ови господари ваздуха се могу пронаћи на целој планети. Иако су многи њихови преци из доба јуре и креде били огромни, што је птица тежа, то јој је изазовније да лебди и лети. Зато се мали створови лакше одржавају у ваздуху.

На нашем небу данас се могу видети разноврсне спектакуларне мале птице. Завлаче се у крошње, дупље у дрвећу, пукотине у зидовима и тако сакривају од гладних грабљиваца. За летење је, међутим, потребно много енергије! Због тога ове птице, иако мајушне, имају огроман апетит и чине све што могу да сачувају енергију.

Хеленин колибри

Mellisuga helenae

Вреле мочваре Западе на Куби брује од инсеката што лете с цвета на цвет. Али инсекти нису једина створења која пролећу између стабљика. Блесак плаве, црвене или зелене боје, нешто што пролети брзином од 48 километара за сат или лебди у месту можда личи на

предивну пчелу, али то је заправо најмања птица на свету: хеленин колибри.

Све птице су веома мале масе у односу на своју величину због шупљих костију, а овај акробата дугачак само 5 центиметара тежи свега 2 грама. Једва да бисте га

Хеленин колибри је невероватно брз летач. Може да замахне невероватних двеста пута у секунди, што захтева многе снаге. Храна која овако маленом створењу даје највише енергије јесте нектар – слатки цветни сок. Он омогућава колибрију да се непрестано креће.

Ове сићушне птице су веома гладне и дневно могу да поједу огромну количину нектара – једнаку половини сопствене телесне тежине – усавајући га језиком док лебде у ваздуху. Како дневно обиђу више од хиљаду цветова, преносе полен с једног цветна на други. Обрађујући биљке, ове мајушне птице су заслужне што природа буја.

осетили да вам слети на руку. Ове птице су самотњаци и састају се само кад је време да пронађу свог пара. Црвеногрли мужјаци окупљају се и певају како би завели женке. Хеленин колибри не прави гнездо од гранчица, већ од комадића коре и маховине, које

повезује паучином како би заштитио јаја – која су величине зрна пасуља. Птићи се излегу након само три недеље, а две недеље после тога већ су спремни да лете (што је врло корисно кад су ти за петама гладне жабе и пауци!).

Црвенотрби соколић

Microhierax fringillarius

Птице грабљивице обично замишљамо као величанствене моћне ловце који раширених крила једре на ветру. Међутим, на Борнеу живи једна од најмањих грабљивица на свету – црвенотрби соколић. Он лети над пиринчаним пољима или се обрушава на плен са своје гране, и више личи на разбарушеног црно-белог папагаја него на елегантног сокола.

То што ова птица подсећа на папагаја није толико чудно. Црвенотрби соколићи су заправо ближи рођаци папагајима и птицама певачицама, као што су црвендаћи и косови, него орловима, јастребовима и совама.

Како има мали распон крила (око 28 цм), овај соколић може много брже да се окреће и обрће у ваздуху од својих крупнијих рођака. Захваљујући томе може да улови најокретније и најбрже животиње. За овог храброг ловца величина је заправо велика предност.

Уместо да лови крупан плен попут других грабљивица, црвенотрби соколић захваљујући бинокуларном виду тражи мале гмизавце на тлу, или у ваздуху хвата ситне сласне залогаје попут лептира и вилиних коњица, мада уме понекад да лови и крупније птице попут брбљивица.

Неуобичајено за грабљивице, ови соколићи воле да лове у јатима од по њих десетак. Седе један до другог на грани, па наизменично муњевито полећу да зграбе инсекта у лету.

Како су мали растом, није необично што штеде снагу кад год могу – рецимо кад је у питању прављење гнезда. Уместо да направе ново гнездо, сналажљиви црвенотрби соколићи искористиће старе рупе које су у дрвету направили барбети или детлићи, а које више не користе.

Црвеногърби соколићи можда изгледају слатко,
али они су због своје невероватне okreћности,
брзине и оштрог вида моћни ловци на инсекте и
мање животиње с којима деле станиште.

Краљић

Regulus regulus

Ако заћете дубоко у било коју хладовиту четинарску шуму у Великој Британији, врло вероватно ћете чути цвркут краљића. И мужјаци и женке ових малених, округластих птица певачица имају смећезелено тело и главу. Женке на глави имају упадљиву жуту ћубу, а мужјаци јарконаранџасту. Дуге свега

9 центиметара и са распоном крила од 14 центиметара, ово су најмање птице у Великој Британији, али их је због јарких боја ћубе лако уочити.

Краљић пева и док трага за храном. Непрестано скакуће по грању смрека и борова тражећи инсекте, и често

Краљићи су сад широко
расиросћрањени по Великој
Британији, али оистјанак им зависи
од четинарских шума јер не моћу да
преживе ниједе друједе. Стоја морамо
да чувамо њихова стјанишћа како
би одржали своју краљевску лозу
међу птицима.

балансира на једној јединој четини док лови.

Имају танак кљун, савршено прилагођен да га завлаче између густих четина и хватају њиме сићушан плен као што су сколци, мали пауци и меки инсекти попут

гусеница. Краљихи, међутим, понекад просто украду инсекте ухваћене у мрежу пре него што их паук дохвати.

Краљих је управо по својој јаркој ћуби налик круни и добио свој латински назив *Regulus regulus*,

што значи „мали краљ“. За људе круна је симбол моћи и значаја, а исто важи и за краљихе. Кад желе да привуку женку, мужјаци сагињу главу подижући и ширећи своје наранџасто перје.

Као и друге мале птице, и краљихи морају да се чувају грабљивица као што су мали соко – најмања птица грабљивица у Великој Британији – јастреб и сова. Срећом, баш зато што су тако мали, тешко их је уловити, посебно јер кроз шуму летје брзо и непредвидљиво, што је додатна предност.

